

Universitätsbibliothek Paderborn

Medvlla Theologica

Ex Sacris Scriptvris, Conciliorvm Pontificvmqve Decretis, Et Sanctorvm Patrvm Ac Doctorum Placitis Expressa ; In qua, quidquid tum ad fidei mysteria sanè ac rectè intelligenda, & ab erroribus quibusvis secernenda, tum ad sacramenta debitè conficienda & ministranda, tum ad actiones humanas iuxta ...

Abelly, Louis

Coloniæ Agrippinæ, 1658

III. Ob quam rationem filij proceßio dicatur, & verè sit generatio; Spiritus Sancti verò nec sit, nec dici possit.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38954

sanctus Aug. epist. 174. ad Pascentium: *Semper gignit Pater, & semper nascitur Filius.* Ratio est, quia Filius gignitur in aternitate, quæ est indiuisibilis, immutabilis, infinita, coëxistens omnibus partibus nostri temporis; cum ergo non possimus illam explicare nisi per respectum ad nostrum tempus, coëxistat autem toti nostro tempori, fit, ut rectè dicamus Filium semper genitum esse, & semper gigni; quamuis (ut rectè obseruat S. Augustinus) aptius dicatur semper genitum esse, quàm semper gigni: nam licet semper duret diuina generationis actus, tamen semper etiam perfectus est & consummatus. Et hæc est ratio, quare Christus Dominus diuinam suam generationem explicat per verbum præteriti temporis S. Ioan. 8. *Ego ex Deo processi;* & nos in symb. credimus genitum, non factum

SECTIO III.

Ob quam rationem Filij processio dicatur, & verè sit generatio; Spiritus Sancti verò nec sit, nec dici possit.

Cum certissimum sit ex antè dictis, Filij processionem esse veram & propriè dictam generationem, siquidem ipse procedens est verus & propriè dictus Deus Filius ex Deo Patre verè genitus, ut pluribus in locis scripturæ dicitur; Spiritus sancti verò processionem nec esse, nec dici posse generationem, cum Filius Dei nec sit, nec dici possit: quærunt Theologi, quæ sit huius differentia ratio? Communis resolutio ea est, quam affert S. Thomas 1. p. q. 27. art. 2. & lib. 4. cont. gentes cap. 10. scilicet quòd generatio propriè dicta est origo seu processio viuientis à viuente principio coniuncto secundum similitudinem naturæ; processio autem Filij talis est. In primis enim est processio seu origo viuientis, quia Filius non solum est viuens, sed est ipsa vita; vnde 1. S. Ioan. cap. 1. vocatur, *verbum vita, &c. vita aterna, que erat apud Patrem, & apparuit nobis.* Deinde est à principio viuente quia

quia Pater, qui per intellectiōem notionalem est eius prin-
cipium, vitā intellectuali perfectissimā viuit; vnde S. Ioan.
5. dicitur, quod *Pater habet vitam in semetipso*; & S. Matth.
16. Christus dicitur *Filius Dei veri*. Est etiam à principio
coniuncto: Filius enim producit ex substantia Patris, &
cum illo vnum est, vt ex dictis sectione præcedenti con-
stat. Denique est secundum similitudinem naturæ; quia
Filius est perfecta & expressa imago Patris, vnde vocatur
ab Apost. Heb. 1. *Splendor gloria, & figura substantiæ eius*;
& Coloss. 1. vocatur *Imago Dei inuisibilis*.

Verum ista non soluunt difficultatem initio sectionis
propositam, processio enim Spiritus sancti æquæ ac Filij,
est origo viuētis à viuente, vt per se patet: est etiam in
similitudinem naturæ, quia per omnia Patri & Filio æqua-
lis est, & cum illis vnus Deus.

Multum laborarunt sancti Patres in hac difficultate
soluenda, & varias excogitarunt rationes, cur Filij pro-
cessio sit vera & propriè dicta generatio, Spiritus S. non sit.

Omnium optima ea est, quam affert S. Aug. lib. 9. de
Trinit. cap. 10. vbi dicit ideo Filium Dei vocari & esse
propriè genitum, seu verè & propriè generari, eo quod
procedat per intellectiōem, Spiritum S. verò minime, eo
quod procedat per voluntatem. Quæ ratio vt intelligatur,
obseruandum est, illud, quod procedit per intellectiōem,
procedere formaliter & ex vi suæ processionis simile in-
telligenti, quando intelligens se ipsum intelligit; cum in-
tellectio habeat pro termino verbum internum, quod est
species seu similitudo vel imago expressa rei intellectæ;
quod autè procedit per volitionem, non est formaliter vi
suæ processionis simile volenti, etsi volens seipsum velit;
cum volitio sit voluntatis actio, quæ per se non exprimit
vllam similitudinem, sed est potius propensio & inclina-
tio quædam erga rem volitam & amaram, iuxta illud S.
Aug. *Amor meus, pondus meum; illo seror, quocumque seror*.
Vnde fit, vt, cum Filius procedat à Patre per intellectu-
nem, quæ Pater se ipsum intelligit, vi processionis illius
formaliter sit in natura similis Patri, cum sit verbum seu

species & imago expressa ipsius Patris: ideoque processio eius sit vera & propriè dicta generatio. Cum autem Spiritus sanctus per volitionem & amorem procedat, inde fit, vt non sit formaliter vi suæ processionis similis in natura principio, à quo procedit, sed tantum materialiter, & est, quatenus terminus ille productus per amorem Patris & Filij identificatur cum essentia diuina, quæ ob infinitatem suam identificat sibi omnia, quæ in Deo sunt.

Cæterum quamuis eâ ratione vtcunque explicetur difficultas initio sectionis proposita, certior tamen distinguendi ratio non aliunde petenda est, quàm ex eo, quod ipsa fides nobis apertè declarat vnicum & vnigenitum esse in diuinis Filium, illiusque productionem proinde verè & propriè dici generationem: Spiritus sancti verò productionem nec esse, nec dici posse generationem, cum ex eadem fide certum sit, illum nec esse, nec dici posse Patris & Filij Filium, nec ab illis generari, sed procedere; quod constat tum ex scripturis antè relatis, tum ex omnibus fidei symb. quibus Ecclesia Cath. vtitur. Quare humiliter profiteri quisque meritò potest cum S. Damasceno lib. 1. de fide cap. 10. *Generationem à processione differre compertum habemus, sed quis differentia modus, ignoramus: & cum S. Aug. lib. 3. cont. Maximinum cap. 14. Quid intersit inter nasci & procedere, inter illam generationem & hanc processionem, distinguere nescio, non valeo, non sufficio; generationem illam quis enarrabit, & processionem hanc quis enarrabit?*

SECTIO IV.

Quo sensu secunda in diuinis persona vocetur verbum.

INter plura nomina, quæ præter ipsum nomen Filij secundæ in diuinis personæ varijs in locis scripturæ tribuuntur, vnum est, quod aliquam explicationem requirere videtur, scilicet nomen verbi, cuius quæri

in